

ประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
เรื่อง การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามที่เครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.) ได้จัดสรรทุนวิจัยภายใต้ทุนทำทนายไทย กลุ่มเรื่อง นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาพื้นที่ (ปีที่ ๒) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ แก่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ในลักษณะทุนสมทบ (Matching Fund) และให้สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) เป็นผู้บริหารจัดการทุน โดยมีเป้าหมายการดำเนินงานใน ๒ ด้านหลัก คือ ๑. การพัฒนาระบบบริหารจัดการการวิจัยของมหาวิทยาลัยในการบริหารจัดการงานวิจัยทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ๒. การสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองโจทย์การพัฒนาของพื้นที่ ในการนี้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยได้จัดสรรทุนวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ จากกองทุนส่งเสริมและพัฒนางานวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ตามประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนทุนวิจัยให้บุคลากรในการดำเนินการวิจัยร่วมกับองค์กรอื่น (Matching Fund) พ.ศ.๒๕๕๙ จึงเห็นสมควรประกาศกำหนดรายละเอียดในการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ ดังนี้

๑. กรอบการวิจัย

กำหนดกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน บนความต้องการของชุมชน ภายใต้โครงการ " การจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน จังหวัดตรัง ระยะที่ ๒" มีเป้าหมายร่วมกันของชุมชน คือ การมีอาชีพที่มั่นคง คุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งการมีอาชีพที่มั่นคงนั้นจะต้องมีฐานทรัพยากรที่สมบูรณ์ คุณภาพน้ำและสิ่งแวดล้อมลุ่มน้ำปะเหลียนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตของสัตว์น้ำ และช่วยให้ระบบนิเวศมีความสมบูรณ์ รวมถึงชุมชนสามารถสร้างอาชีพที่มีรายได้พอเพียง ทั้งนี้ได้กำหนดพื้นที่และกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ดังคำอธิบายแนบท้ายประกาศ

๒. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขการขอรับทุนอุดหนุนการวิจัย

- ๒.๑ ผู้เสนอขอรับทุนเป็นบุคลากรสายวิชาการในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย
- ๒.๒ ผู้เสนอขอโครงการวิจัยไม่สามารถเป็นคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัยและติดตามความก้าวหน้าโครงการวิจัย ของทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๒.๓ ข้อเสนอโครงการวิจัยต้องมีลักษณะครบถ้วนทุกข้อ ดังต่อไปนี้
 - ๒.๓.๑ ต้องมีประเด็นวิจัยตามพื้นที่และกรอบการวิจัยตั้งเอกสารแนบท้ายประกาศนี้
 - ๒.๓.๒ แผนการดำเนินงานต้องมีการบูรณาการกับภารกิจการศึกษา การสอน หรือการบริการวิชาการ

๒.๓.๓ ข้อเสนอโครงการวิจัย ต้องไม่ใช่งานวิทยานิพนธ์และ/หรือต้องไม่อยู่ในข้อเสนอโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนวิจัยอื่น (กรณีมีการต่อยอดจากงานวิจัยเดิมต้องแสดงขอบเขตการดำเนินงานเดิมและงานใหม่)

๒.๓.๔ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องมีแผนการวิจัยที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่ หรือระบุกลุ่มเป้าหมายที่พร้อมใช้ผลงานวิจัย และมีแผนการนำเสนอผลงานวิจัย บทความวิจัย และ/หรือแผนการผลักดันให้มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

๒.๓.๕ ผู้เสนอขอรับทุนสามารถส่งแบบเสนอโครงการวิจัยในฐานะหัวหน้าโครงการได้เพียง ๑ โครงการเท่านั้น และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติของการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่

๒.๓.๖ ผู้เสนอขอรับทุนต้องให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวิจัยและการสร้างนักวิจัยให้กับชุมชน ดังนั้นข้อเสนอโครงการวิจัยต้องให้มีภาคีหน่วยงานหรือชุมชนร่วมในโครงการวิจัยอย่างน้อย ๑ คน

๒.๔ คุณสมบัติของหัวหน้าโครงการวิจัย

๒.๔.๑ เป็นบุคลากรของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ที่ปฏิบัติหน้าที่สายงานวิชาการ กรณีเป็นอาจารย์อัตราจ้างให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงาน โดยแนบหนังสือรับรองจากหัวหน้าหน่วยงาน

๒.๔.๒ มีความรู้ความสามารถเป็นอย่างดีในวิทยาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่เสนอขอรับทุน มีศักยภาพความพร้อมจะดำเนินงานวิจัยให้สำเร็จตามแผนงานวิจัย

๒.๔.๓ สามารถปฏิบัติงานและควบคุมการวิจัยได้ตลอดระยะเวลาที่ได้รับทุน และดำเนินงานวิจัยให้สำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างมีคุณภาพ

๒.๔.๔ ไม่อยู่ในระหว่างลาศึกษาต่อ หรือลาฝึกอบรมเกินกว่า ๖ เดือน

๒.๔.๕ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องไม่เป็นผู้ติดค้างการส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ไม่เป็นผู้อำนวยการแผนงานวิจัย หรือหัวหน้าโครงการวิจัย/ หัวหน้าโครงการย่อยภายใต้แผนงานวิจัย ที่ผิดสัญญารับทุน กล่าวคือ การค้างส่งรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำหรับโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยทุกประเภท ซึ่งสิ้นสุดระยะเวลาทำวิจัยไปแล้ว ตามประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เรื่อง การติดตามและการประเมินผลโครงการวิจัยที่ได้รับทุนอุดหนุนเพื่อการวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๓ และประกาศมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เรื่อง การติดตามประเมินผล การส่งรายงานฉบับสมบูรณ์และผลผลิตจากงานวิจัย พ.ศ. ๒๕๕๔

๒.๔.๖ กรณีหัวหน้าโครงการวิจัยเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ (ไม่เคยเป็นหัวหน้าโครงการวิจัยทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน หรือแหล่งทุนภายนอก) หรือเป็นอาจารย์อัตราจ้าง ควรจัดหาให้มีพี่เลี้ยงนักวิจัยไว้ด้วย ข้อเสนอโครงการวิจัยที่มีการระบุนักวิจัยพี่เลี้ยงไว้เป็นที่ปรึกษาจะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษ

๒.๔.๗ ไม่เป็นผู้ที่เคยผิดจรรยาบรรณนักวิจัย

๒.๕ ลักษณะของข้อเสนอโครงการวิจัยที่ส่งเพื่อขอรับการสนับสนุน เป็นโครงการวิจัยเดี่ยวที่เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและพื้นที่ ซึ่งผู้ขอรับทุนต้องระบุหน่วยงานภาคีเครือข่าย ไม่น้อยกว่า ๑ หน่วยงาน พร้อมอธิบายบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน

๒.๖ งบประมาณที่ให้การสนับสนุน

๒.๖.๑ วงเงินสนับสนุนโครงการวิจัยจะพิจารณาตามความจำเป็นของข้อเสนอโครงการวิจัย

๒.๖.๒ ค่าตอบแทนนักวิจัย ไม่เกิน ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของวงเงินสนับสนุนโครงการวิจัย

๒.๖.๓ เนื่องจากเป็นทุนเพื่อการพัฒนาเชิงพื้นที่ มุ่งเน้นการวิจัยที่ช่วยยกระดับชุมชน
ท้องถิ่น ดังนั้นโครงการวิจัยจะไม่มีค่าตอบแทนหน่วยงานหรือค่าสาธารณูปโภค

๒.๗ มีระยะเวลาในการดำเนินโครงการวิจัยไม่เกิน ๑๒ เดือน นับตั้งแต่วันที่มีการลงนามใน
สัญญารับทุนอุดหนุนวิจัย และสามารถทำได้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด (ระบุแผนงานวิจัยตั้งแต่
เดือนตุลาคม พ.ศ.๒๕๖๑-เดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๒)

๒.๘ ทั้งนี้ผู้รับทุนต้องใช้เวลาในการดำเนินการวิจัยและเข้าร่วมกิจกรรม/เวที ด้านการวิจัย
และพัฒนาเชิงพื้นที่ ที่ทางสถาบันวิจัยและพัฒนาจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ การนำเสนอข้อเสนอโครงการวิจัย
การรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย และรายงานฉบับสมบูรณ์ หัวหน้าโครงการวิจัยต้องนำเสนอด้วย
ตนเอง ในกรณีที่มีเหตุอันควรที่ไม่สามารถเข้าร่วมได้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอ
โครงการวิจัยและคณะกรรมการติดตามโครงการวิจัย

๒.๙ กรณีโครงการวิจัยที่มีการใช้สัตว์ทดลอง ให้ปฏิบัติตามจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องาน
ทางวิทยาศาสตร์ สภาวิจัยแห่งชาติ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องจัดทำเอกสารขออนุญาตใช้สัตว์เพื่องานทาง
วิทยาศาสตร์ และแบบฟอร์มขออนุญาตใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ตามที่สถาบันวิจัยและพัฒนาได้
กำหนด จำนวน ๑ ชุด แนบมาพร้อมด้วย

๒.๑๐ กรณีโครงการวิจัยกรณีโครงการวิจัยที่มีการดำเนินการวิจัยด้านความปลอดภัยทาง
ชีวภาพให้ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยทางชีวภาพ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องจัดทำเอกสาร
ขอรับการพิจารณารับรองความปลอดภัยทางชีวภาพ แบบขอรับการพิจารณารับรองความปลอดภัยทาง
ชีวภาพ ระดับห้องปฏิบัติการ และ/หรือ แบบขอรับการพิจารณารับรองความปลอดภัยทางชีวภาพ ระดับ
ภาคสนาม ตามที่สถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนด จำนวน ๑ ชุด แนบมาพร้อมด้วย

๒.๑๑ การส่งแบบเสนอโครงการวิจัย

๒.๑๑.๑ จัดทำข้อเสนอเอกสารเชิงหลักการ (Concept Paper) (ตามแบบฟอร์ม ABC-
RMUTSV-03 สามารถ Download ได้ที่ <http://rdi.rmuts.ac.th/abc>)

๒.๑๑.๒ จัดทำข้อเสนอโครงการวิจัยและแบบสรุปข้อเสนอโครงการวิจัย (ตาม
แบบฟอร์ม ABC-RMUTSV-01, 02 สามารถ Download ได้ที่ <http://rdi.rmuts.ac.th/abc>)

๒.๑๑.๓ ส่งข้อเสนอโครงการวิจัย จำนวน ๑๐ ชุด พร้อม CD ไฟล์ข้อเสนอการวิจัยใน
แบบ Word (.doc) และ PDF (.PDF) จำนวน ๑ แผ่น ถึงสถาบันวิจัยและพัฒนา ภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม
๒๕๖๑ ภายในเวลา ๑๖.๐๐ น.

๒.๑๑.๔ ต้องมีหนังสือนำส่งเอกสารข้อเสนอโครงการวิจัย และผ่านความเห็นชอบจาก
หน่วยงานต้นสังกัด

๒.๑๑.๕ หากพบว่าเอกสารที่นำส่งมีรายละเอียดไม่ครบถ้วนตามเงื่อนไข และนำส่งเกิน
จากวันเวลาที่กำหนดไว้แล้ว จะถือว่าเป็นโมฆะ ขอสงวนสิทธิ์ไม่ส่งข้อเสนอโครงการวิจัยคืน

๒.๑๒ เป้าหมายของผลผลิต (output)

เพื่อสนับสนุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองโจทย์การพัฒนาของพื้นที่
และแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของโครงการวิจัย ผู้ขอรับทุนจะต้องระบุเป้าหมายของผลผลิตและระยะเวลาที่
คาดว่าจะเกิดขึ้นจากโครงการวิจัยในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๒.๑๒.๑ ผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติที่มีระบบตรวจสอบคุณภาพ
ของต้นฉบับ (peer review) ที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ ๑ หรือ ๒ อย่างน้อย ๑ บทความ

๒.๑๒.๒ ผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารวิชาการนานาชาติ ที่ปรากฏในฐานข้อมูล ระดับนานาชาติ ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษา ว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ. ๒๕๕๖ อย่างน้อย ๑ บทความ

๒.๑๒.๓ ผลงานสิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรม ต้องนำไปจดทรัพย์สินทางปัญญา อย่างน้อย ๑ ผลงาน

ทั้งนี้เนื่องจากการสนับสนุนทุนวิจัยในลักษณะทุนสมทบ (Matching Fund) ผลงานใดๆ ที่เกิดขึ้นจากการวิจัย จะต้องเขียนกิตติกรรมประกาศในผลงานวิจัย ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ โดยให้ระบุว่า “ผลงานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย และเครือข่ายองค์กรบริหารงานวิจัยแห่งชาติ (คอบช.)” ถ้าตีพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศให้ระบุว่า “This work was supported by Rajamangala University of Technology Srivijaya Research Fund and National Research Management Organization Network”

๓. ขั้นตอนการพิจารณาข้อเสนอการวิจัย

๓.๑ มหาวิทยาลัยฯ จะดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาข้อเสนอเอกสารเชิงหลักการ ข้อเสนอโครงการวิจัยและตรวจสอบคุณสมบัติตามลักษณะโครงการในประกาศนี้

๓.๒ ผู้เสนอขอรับทุนจะต้องนำเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวันและเวลาที่กำหนด ข้อเสนอโครงการวิจัยที่ผ่านการพิจารณาจะต้องดำเนินการแก้ไขข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับเต็ม (Full paper) ตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิภายในระยะเวลาที่กำหนด และจัดส่งมายังสถาบันวิจัยและพัฒนา จำนวน ๓ ชุด พร้อมทั้งส่ง CD ไฟล์แนบข้อเสนอโครงการวิจัยฉบับเต็มในแบบ Word (.doc) และ PDF (.PDF) จำนวน ๑ แผ่น

๓.๓ สถาบันวิจัยและพัฒนา จะแจ้งผลการสนับสนุนทุนวิจัย รวมทั้งรายละเอียดในการจัดทำสัญญารับทุนไปยังผู้เสนอขอรับทุนที่ผ่านการพิจารณาคัดเลือกภายในเดือนกันยายน พ.ศ.๒๕๖๑ และประกาศผลการพิจารณาคัดเลือกผ่านทางเว็บไซต์ <http://rdi.rmutsv.ac.th/abc>

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ เดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ยงยุทธ หนูเนียม)

รักษาราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

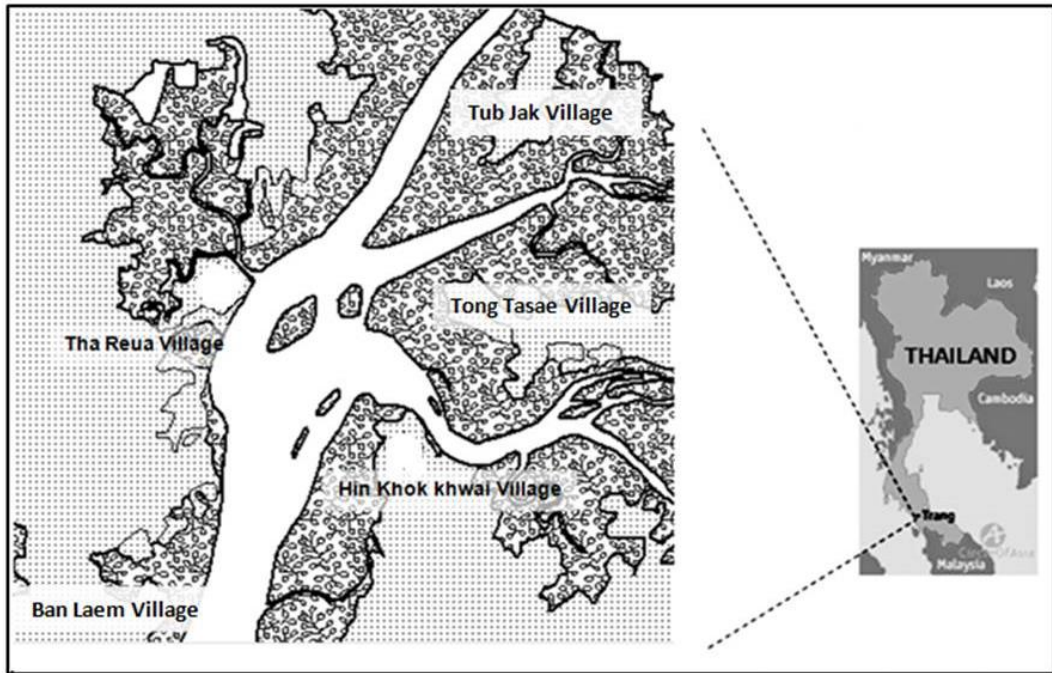
คำอธิบายแนบท้ายประกาศ
กรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ได้กำหนดประเด็นการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดตรัง พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔ โดยในปี ๒๕๖๐ ได้มีการดำเนินงานวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ภายใต้ “โครงการจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน จังหวัดตรัง ระยะที่ ๑” ที่ได้บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานวิจัยทั้งในมิติเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม ทั้งนี้ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ด้านบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมกับชุมชน/พื้นที่ และมีความยั่งยืน ได้มุ่งเน้นทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีการบูรณาการอย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาคนและแหล่งเรียนรู้ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ความร่วมมือในการบริหารจัดการ ดังนั้นการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ในครั้งนี้ ได้กำหนดพื้นที่ต้นแบบ เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งของจังหวัดตรังประสบความสำเร็จ และเป็นพื้นที่นำร่องในการพัฒนา โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต มาตรฐานผลผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์ชุมชน การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว และการสร้างนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนและยกระดับคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมในชุมชน อันจะเป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของชุมชน ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของครัวเรือนและชุมชนได้อย่างยั่งยืน

โครงการจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน จังหวัดตรัง ระยะที่ ๒ มุ่งเน้นให้ความสำคัญการนำผลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ จึงถือเป็นแนวทางสำคัญในการใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในเชิงวิชาการนำไปเพื่อรับใช้สังคมได้อย่างแท้จริง เป็นการนำองค์ความรู้ที่ได้เข้าไปปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพของคนในชุมชน โดยการนำไปใช้ประโยชน์จำเป็นต้องมีการมองมุมกลับเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ซึ่งย่อมมีผลกระทบทั้งด้านบวกและลบตามมา การค้นหาแนวทางในการลดผลกระทบด้านลบจึงเป็นแนวทางที่ควรดำเนินการร่วมกับ ประเด็นจากการจัดเวทีระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานระดับท้องถิ่น ชุมชน และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน ร่วมกันกำหนดกรอบประเด็นของโครงการระยะที่ ๒

พื้นที่เป้าหมาย

จังหวัดตรัง ดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน ครอบคลุมชุมชนที่อยู่อาศัยในบริเวณลุ่มน้ำปะเหลียน และชุมชนที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากร หรือมีฐานอาชีพเกี่ยวข้องกับลุ่มน้ำปะเหลียน ในเขตพื้นที่ตำบลวังวน อำเภอกันตัง เขตพื้นที่ของตำบลทุ่งกระปือและตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว และเขตพื้นที่ตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน

ภาพที่ ๑ แสดงพื้นที่บริเวณลุ่มน้ำปะเหลียน จังหวัดตรัง

บริบทและศักยภาพเชิงพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน

แม่น้ำปะเหลียน มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาบรรทัดในเขตจังหวัดพัทลุง และจังหวัดสตูล มีความยาวประมาณ ๕๘ กิโลเมตร มีลำน้ำสาขาที่สำคัญ ๗ สาย ได้แก่ คลองปะเหลียน คลองลำ แคลง คลองลำปลอก คลองห้วยด้วน คลองลำพิกุล คลองโพรงจระเข้ (คลองไหญ่) และคลองลำ ชาน แม่น้ำนี้ไหลผ่านท้องที่จังหวัดตรัง ๔ อำเภอ คือ อำเภอย่านตาขาว อำเภอปะเหลียน อำเภอกันตัง และอำเภอหาดสำราญ แล้วไหลลงสู่ทะเลอันดามัน ที่ปากแม่น้ำปะเหลียน อำเภอปะเหลียน และอำเภอกันตัง

ลุ่มน้ำปะเหลียน จัดเป็นระบบนิเวศ ๓ น้ำ คือระบบนิเวศน้ำจืด ระบบนิเวศน้ำกร่อย และระบบนิเวศน้ำเค็ม บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียนที่เป็นหัวใจสำคัญของชุมชน คือพื้นที่ตำบลวังวน อำเภอกันตัง, ตำบลทุ่งกระบือและตำบลทุ่งค่าย อำเภอย่านตาขาว และตำบลบ้านนา อำเภอปะเหลียน ซึ่งเกิดจากการไหลมารวมกันของคลองต่างๆ ส่งผลให้บริเวณดังกล่าวกลายเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะผืนป่าชายเลน ในพื้นที่ลุ่มน้ำน้ำปะเหลียน กว่า ๒๐,๐๐๐ ไร่ ป่าจาก กว่า ๕,๐๐๐ ไร่ กลายเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำวัยอ่อนและพันธุ์สัตว์เฉพาะถิ่น สร้างอาชีพให้กับชุมชนบริเวณลุ่มน้ำปะเหลียนมากกว่า ๒,๐๐๐ ครัวเรือน ที่ได้พึ่งพาป่าชายเลน ป่าจาก และทรัพยากรบริเวณลุ่มน้ำปะเหลียน โดยเฉพาะหอยตลับ และหอยนางรมธรรมชาติ ซึ่งเป็นสัตว์น้ำที่มีความโดดเด่นมากที่สุดในบริเวณลุ่มน้ำปะเหลียน

ฐานอาชีพของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน ทั้ง ๔ ตำบล ส่วนใหญ่จะมีอาชีพหลักและอาชีพรองควบคู่กัน อาชีพที่สำคัญคือการเกษตร (ยางพารา ปาล์มน้ำมัน) การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (การเลี้ยงกุ้งทะเล การเลี้ยงปลากระชัง) การประมงชายฝั่ง การแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน และรับจ้างทั่วไป โดยมีทรัพยากรที่สำคัญพื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ป่าจาก ซึ่งเป็นแหล่งสร้างความอุดมสมบูรณ์

ของทรัพยากรอื่นๆ นอกจากนี้ในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียนพบสัตว์น้ำที่มีความโดดเด่นมากคือหอยตลับ หอยนางรม ปูแสม ปูดำ

ชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียนมีการสร้างเครือข่ายการทำงานเพื่อการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรร่วมกันของลุ่มน้ำปะเหลียน มานานกว่า ๑๐ ปี โดยการเริ่มต้นขององค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งปัจจุบันกลไกการทำงานของเครือข่ายลุ่มน้ำปะเหลียนยังมีบทบาทในบางประเด็นที่เป็นการใช้ประโยชน์ร่วมกัน และการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน โดยมีหน่วยงานภายนอกที่เข้ามาทำงานร่วม อาทิ สำนักงานประมงจังหวัดตรัง, สำนักบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ ๗, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมจังหวัดตรัง, ชมรมประมงพื้นบ้านจังหวัดตรัง และสมาคมหยาตผ่น

ความมุ่งหวังของชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน คือต้องการรักษาฐานทรัพยากรสู่ความมั่นคงของเศรษฐกิจและการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียนสู่การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรให้มีความยั่งยืน เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนและกระจายรายได้ทางการท่องเที่ยวสู่ชุมชน การเพิ่มมูลค่าด้านผลผลิตสัตว์น้ำจากการประมงและผลผลิตจากการแปรรูปสัตว์น้ำ

กรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนาในพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียน

กำหนดกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปะเหลียนบนความต้องการของชุมชน ภายใต้โครงการ “การจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน จังหวัดตรัง ระยะที่ ๒” โดยมีเป้าหมายร่วมกันของชุมชนคือ การมีอาชีพที่มั่นคงบนฐานทรัพยากรที่สมบูรณ์ คุณภาพน้ำและระบบนิเวศมีความสมบูรณ์ และชุมชนสามารถสร้างอาชีพที่มีรายได้พอเพียง โดยกำหนดกรอบการวิจัยและประเด็นโจทย์วิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ระยะที่ ๒ ดังนี้

กรอบการวิจัยที่ ๑ สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรแบบมีส่วนร่วม

เป้าหมาย:

๑. ตัวแบบของกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำปะเหลียนแบบชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อการใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

๒. มีแนวทางในการกำหนดกติกาหรือข้อตกลงชุมชนเพื่อช่วยลดความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรลุ่มน้ำปะเหลียน

๓. มีนวัตกรรมที่สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการคุณภาพน้ำของลุ่มน้ำปะเหลียน

ประเด็นโจทย์วิจัย:

๑. การสร้างกลไกการบริหารจัดการทรัพยากรลุ่มน้ำปะเหลียนโดยชุมชนมีส่วนร่วม

๒. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อบริหารจัดการคุณภาพน้ำของลุ่มน้ำปะเหลียน (ขอบเขต: ระบบเฝ้าระวัง/ระบบเตือนภัย)

กรอบการวิจัยที่ ๒ การยกระดับเศรษฐกิจของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน

ประเด็นวิจัยย่อยที่ ๑ การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานอาชีพของชุมชนในการแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก

เป้าหมาย:

๑. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพบนฐานทรัพยากรจากของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน

๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์จากของชุมชนลุ่มน้ำปะเหลียน
๓. สร้างกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อเพิ่มโอกาสจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากของชุมชน
๔. เพื่อศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์จาก

ประเด็นโจทย์วิจัย:

๑. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่มีอยู่เดิมและส่งเสริมอาชีพจากฐานทรัพยากรของชุมชน (จาก)
๒. การวิจัยเพื่อสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จาก
๓. การวิจัยเพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานและกระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์จาก

ประเด็นวิจัยย่อยที่ ๒ การวิจัยเพื่อพัฒนาฐานอาชีพของชุมชนในการผลิตและแปรรูปสัตว์น้ำ

เป้าหมาย:

๑. เพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งในชุมชน
๒. เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำของชุมชนให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน
๓. สร้างกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อเพิ่มโอกาสจำหน่ายผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำ
๔. เพื่อศึกษาและพัฒนากระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำ

ประเด็นโจทย์วิจัย:

๑. การวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมอาชีพการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง (ขอบเขต: ปลากระพงขาว ปลาเก๋า หอยแมลงภู่ ปูนิ่ม ปลาเสียดหิน)
๒. การวิจัยเพื่อพัฒนาการแปรรูปสัตว์น้ำให้เป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
๓. การวิจัยเพื่อสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำ
๔. การวิจัยเพื่อศึกษาห่วงโซ่อุปทานและกระบวนการจัดการห่วงโซ่อุปทานผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำ

ประเด็นวิจัยย่อยที่ ๓ การบริหารจัดการรูปแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน

เป้าหมาย:

๑. รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่สอดคล้องกับเงื่อนไขของพื้นที่ และเอื้อต่อการสร้างเศรษฐกิจชุมชน

ประเด็นโจทย์วิจัย:

๑. การวิจัยเพื่อศึกษากระบวนการในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ที่ครอบคลุมทั้งด้านศักยภาพคน พื้นที่ การจัดการ การมีส่วนร่วม ผลกระทบ
๒. การวิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและเครือข่ายทางการท่องเที่ยว
๓. การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์โดยชุมชน

ปฏิทินการดำเนินงานการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่
ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

ลำดับ	กิจกรรม	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	ประกาศทุนการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑	๑ สิงหาคม ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๒	เปิดรับข้อเสนอโครงการวิจัย	๑-๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๓	ประชุมชี้แจงประกาศการให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาเชิงพื้นที่ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๑ กันยายน ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๔	ประชุมคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอโครงการวิจัย นักวิจัยเข้าชี้แจงข้อเสนอโครงการวิจัยต่อคณะกรรมการ (๑๕ นาทีต่อโครงการ)	๑๔ กันยายน ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา/ นักวิจัย
๕	รวบรวมข้อเสนอแนะส่งคืนให้นักวิจัยดำเนินการแก้ไข	๑๔ กันยายน ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๖	นักวิจัยแก้ไขข้อเสนอโครงการวิจัย และส่งกลับมายังสถาบันวิจัยและพัฒนา	๑๗-๒๑ กันยายน ๒๕๖๑	นักวิจัย
๗	ตรวจสอบการปรับปรุงข้อเสนอโครงการวิจัย	๒๔-๒๕ กันยายน ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๘	แจ้งผลการพิจารณากลับไปให้นักวิจัยเพื่อดำเนินการทำสัญญาฯ รับทุน	๒๖ กันยายน ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๙	นักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยทำสัญญาฯ รับทุน	๒๘ กันยายน ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๑๐	ดำเนินการจัดสรรทุนวิจัยให้กับนักวิจัย	๑ ตุลาคม ๒๕๖๑	สถาบันวิจัยและพัฒนา
๑๑	นักวิจัย ดำเนินโครงการวิจัยตามแผนงานของโครงการ	๑ ตุลาคม ๒๕๖๑	นักวิจัย
๑๒	ประชุมกลุ่มนักวิจัยเพื่อรายงานความก้าวหน้า รอบ ๓ เดือน	๗ มกราคม ๒๕๖๒	สถาบันวิจัยและพัฒนา/นักวิจัย
๑๓	ประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามรายงานความก้าวหน้า รอบ ๖ เดือน (Progress Report)	๗ เมษายน ๒๕๖๒	สถาบันวิจัยและพัฒนา/นักวิจัย
๑๔	ประชุมกลุ่มนักวิจัย เพื่อรายงานความก้าวหน้า รอบ ๙ เดือน	๗ กรกฎาคม ๒๕๖๒	สถาบันวิจัยและพัฒนา/นักวิจัย
๑๕	ประชุมคณะกรรมการเพื่อติดตามร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ รอบ ๑๒ เดือน (Draft Final Report)	๗ ตุลาคม ๒๕๖๒	สถาบันวิจัยและพัฒนา/นักวิจัย
๑๖	นักวิจัยส่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Final Report)	๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๒	นักวิจัย
๑๗	เวทีปิดโครงการและการแสดงผลงานต่อผู้ใช้ประโยชน์	๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๒	สถาบันวิจัยและพัฒนา/นักวิจัย